

META NET

META NORD

META NORD

Íslensk máltækni í evrópsku samhengi:

META-NORD og META-NET

Eiríkur Rögnvaldsson

Yfirlit

- META-NORD er verkefni sem Norðurlönd og Eystrasaltslönd standa að. Það er eitt þriggja systurverkefna innan META-NET sem hafa að markmiði að efla og staðla málföng sem nýst geti í margvíslegum máltækniverkefnum
- Megintilgangur verkefnanna er að skapa tækni-
legar forsendur fyrir margmála upplýsingasam-
félagi í Evrópu þar sem allir geti notað móður-
mál sitt við öflun og úrvinnslu upplýsinga

Þátttakendur í META-NORD

- Stjórnandi verkefnisins er fyrirtækið Tilde í Riga
 - aðrir þátttakendur háskólar í Reykjavík, Gautaborg, Bergen, Kaupmannahöfn, Helsinki, Tartu og Vilnius
- Íslenski þátttakandinn er [Máltæknisetur](#)
 - samstarfsvettvangur Málvísindastofnunar HÍ, tölvunarfræðideildar HR og Árnastofnunar
- Fé til verkefnisins er u.þ.b. 375 milljónir króna
 - þar af tæpar 34 milljónir (á gengi dagsins) til Íslands

Verkefni META-NORD á Íslandi

- Vefsíða – vefir.hi.is/metanord
- Efling máltækni á Íslandi
 - samning málskýrslu á íslensku og ensku
 - vitundarvakning, kynning, útbreiðsla, áframhald
- Söfnun og uppbygging íslenskra málfanga
 - athugun og frágangur á réttindamálum og leyfum
 - val og söfnun málfanga og viðræður við rétthafa
 - lýsing, uppfærsla, stöðlun og frágangur málfanga

Opin gögn og íslensk málstefna

- Gögnin verða aðgengileg á www.malfong.is
 - og einnig í [META-SHARE](#), gagnabrunni META-NET
 - með stöðluðum leyfum s.s. [CC](#), [GPL](#), [LGPL](#) o.fl.
- [Íslensk málstefna](#) samþykkt á Alþingi 12.3. 2009
 - „málleg gagnasöfn og hugbúnaður til að vinna með íslenskt mál verði gerð opin og frjáls eftir því sem kostur er (sbr. [stefnu stjórnvalda um frjálsan og opinn hugbúnað](#))“

Málskýrslur um 30 Evrópumál

- 80-90 síðna skýrsla (hvítbók) fyrir hvert mál
 - hver skýrsla á viðkomandi máli og ensku
- Í skýrslunum er gerð grein fyrir
 - málsamfélaginu og stöðu og hlutverki málsins í því
 - máltæknirannsóknnum og máltækniiðnaði í landinu
 - hlutverki máltækni (afurða og þjónustu) í landinu
 - stöðu máltækni í samanburði við önnur Evrópumál
- [Íslenska skýrslan](#) er tilbúin!
 - er í prentun og kemur út í maí hjá Springer-forlaginu

THE ICELANDIC LANGUAGE IN THE DIGITAL AGE

ÍSLENSK TUNGA Á STAFRÆNNI ÖLD

Eiríkur Rögnvaldsson
Kristín M. Jóhannsdóttir
Sigrún Helgadóttir
Steinþór Steingrímsson

In everyday communication, Europe's citizens, business partners and politicians are inevitably confronted with language barriers. Language technology has the potential to overcome these barriers and to provide innovative interfaces to technologies and knowledge. This white paper presents the state of language technology support for the Icelandic language. It is part of a series that analyzes the available language resources and technologies for 31 European languages. The analysis was carried out by META-NET, a Network of Excellence funded by the European Commission. META-NET consists of 54 research centres in 33 countries, who cooperate with stakeholders from economy, government agencies, research organisations and others. META-NET's vision is high-quality language technology for all European languages.

Evrópuþjóð standa sífellt frammi fyrir tungumálaþræskuldum í daglegum samskiptum sín á milli – í viðskiptum, stjórnmálum og hversdagdálitnu. Máltækni getur nýst til að yfirlætta þá þræskulda og skapa nýjan aðgang að tækni og þekkingu. Þessi hvítbók lýnir stöðu máltækni stuðnings við íslensku. Hún er hluti af ritröð þar sem gerð er grein fyrir tilteknum málfrögum og máltækni fyrir 31 Evróputungumál. Að gætingunni stendur META-NET, sem er öndvegisnet fjármagnað af Evrópusambandinu. Innan META-NET eru 54 rannsóknarsætur í 33 löndum sem starfa með hagamunaaðilum úr viðskiptalífinu, opinberum stofnunum, rannsóknarsætum og ýmsum öðrum. Framtíðarsýn META-NET er að til verði hágæða máltækni fyrir öll evrópsk tungumál.

Máltækni er afar mikilvægur stuðningur við allt kyns málrannsóknir og styrkur við þá viðleitni að íslensk tunga verði notuð á öllum sviðum þjóðfélagsins í samræmi við opinbera íslenska málstefnu.

– Dr. Guðrún Kráran (prófessor, formaður Íslenskrar málnefndar)

This is an excellent overview of the current state of language technology in Europe. This is a call to action for decision makers in countries that want their citizens to participate in the 21st century on equal footing with native English speakers.

– Helga Waage (Co-Founder and CTO of Mobiltus)

Mat á stöðu máltækni

- Lagt var mat á stöðu hvers máls á sviði
 - talvinnslu (talgevingar og talgreiningar)
 - vélþýðinga
 - textagreiningar (mörkunar, þáttunar o.fl.)
 - málfanga (orðasafna, málheilda, trjábanka o.fl.)
- Gefnar voru einkunnir fyrir hvern þátt
 - frá 0 upp í 6
- Síðan var málunum raðað í fimm klasa
 - eftir einkunnum í þessum fjórum þáttum

Talvinnsla

Afburðagóður
stuðningur

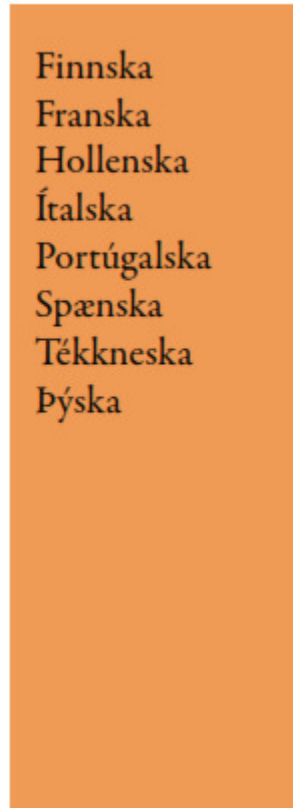
Góður
stuðningur

Enska

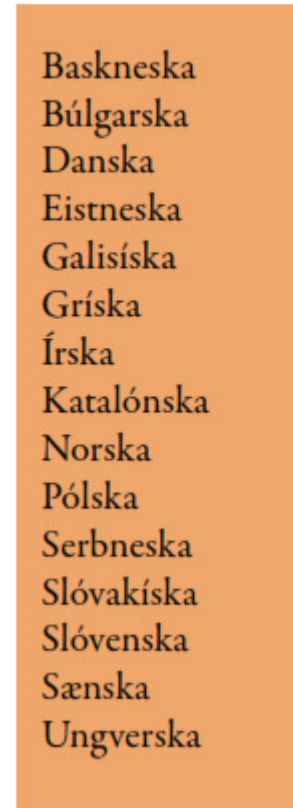
Sæmilegur
stuðningur

Finnska
Franska
Hollenska
Ítalska
Portúgalska
Spænska
Tékkneska
Þýska

Brotakenndur
stuðningur

Baskneska
Búlgarska
Danska
Eistneska
Galisíska
Gríska
Írská
Katalónska
Norska
Pólska
Serbneska
Slóvakíska
Slóvenska
Sænska
Ungverska

Lítill/enginn
stuðningur

Íslenska
Króatíska
Lettneska
Litháíska
Maltneska
Rúmenska

Vélpýðingar

Afburðagóður
stuðningur

Góður
stuðningur

Enska

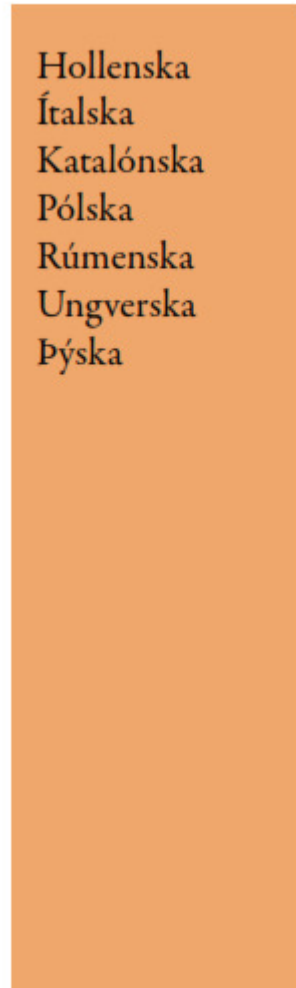
Sæmilegur
stuðningur

Franska
Spænska

Brotakenndur
stuðningur

Hollenska
Ítalska
Katalónska
Pólska
Rúmenska
Ungverska
Þýska

Lítill/enginn
stuðningur

Baskneska
Búlgarska
Danska
Eistneska
Finniska
Galisíska
Gríska
Írska
Íslenska
Króatíska
Lettneska
Litháíska
Maltneska
Norska
Portúgalska
Serbneska
Slóvakíska
Slóvenska
Sænska
Tékkneska

Textagreining

Afburðagóður
stuðningur

Góður
stuðningur

Enska

Sæmilegur
stuðningur

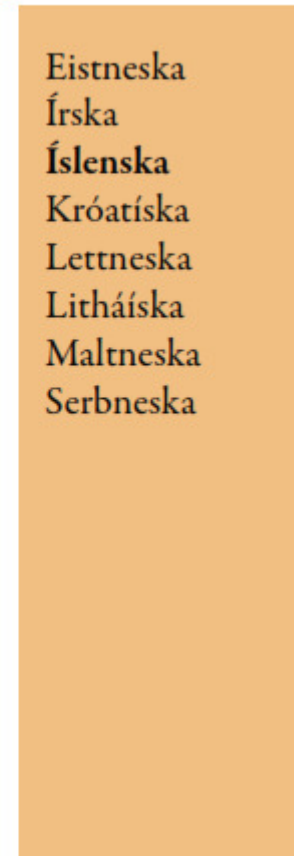
Franska
Hollenska
Ítalska
Spænska
Þýska

Brotakenndur
stuðningur

Baskneska
Búlgarska
Danska
Finnska
Galisíska
Gríska
Katalónska
Norska
Pólska
Portúgalska
Rúmenska
Slóvakíska
Slóvenska
Sænska
Tékkneska
Ungverska

Lítill/enginn
stuðningur

Eistneska
Írska
Íslenska
Króatíska
Lettneska
Litháíska
Maltneska
Serbneska

Málföng

Afburðagóður
stuðningur

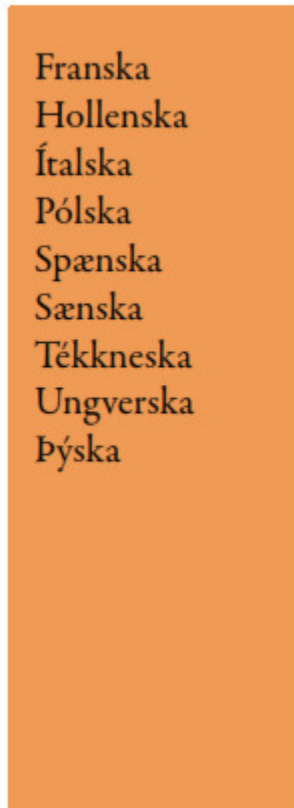
Góður
stuðningur

Enska

Sæmilegur
stuðningur

Franska
Hollenska
Ítalska
Pólska
Spænska
Sænska
Tékkneska
Ungverska
Þýska

Brotakenndur
stuðningur

Baskneska
Búlgarska
Danska
Eistneska
Finnska
Galisíska
Gríska
Katalónska
Króatíska
Norska
Portúgalska
Rúmenska
Serbneska
Slóvakíska
Slóvenska

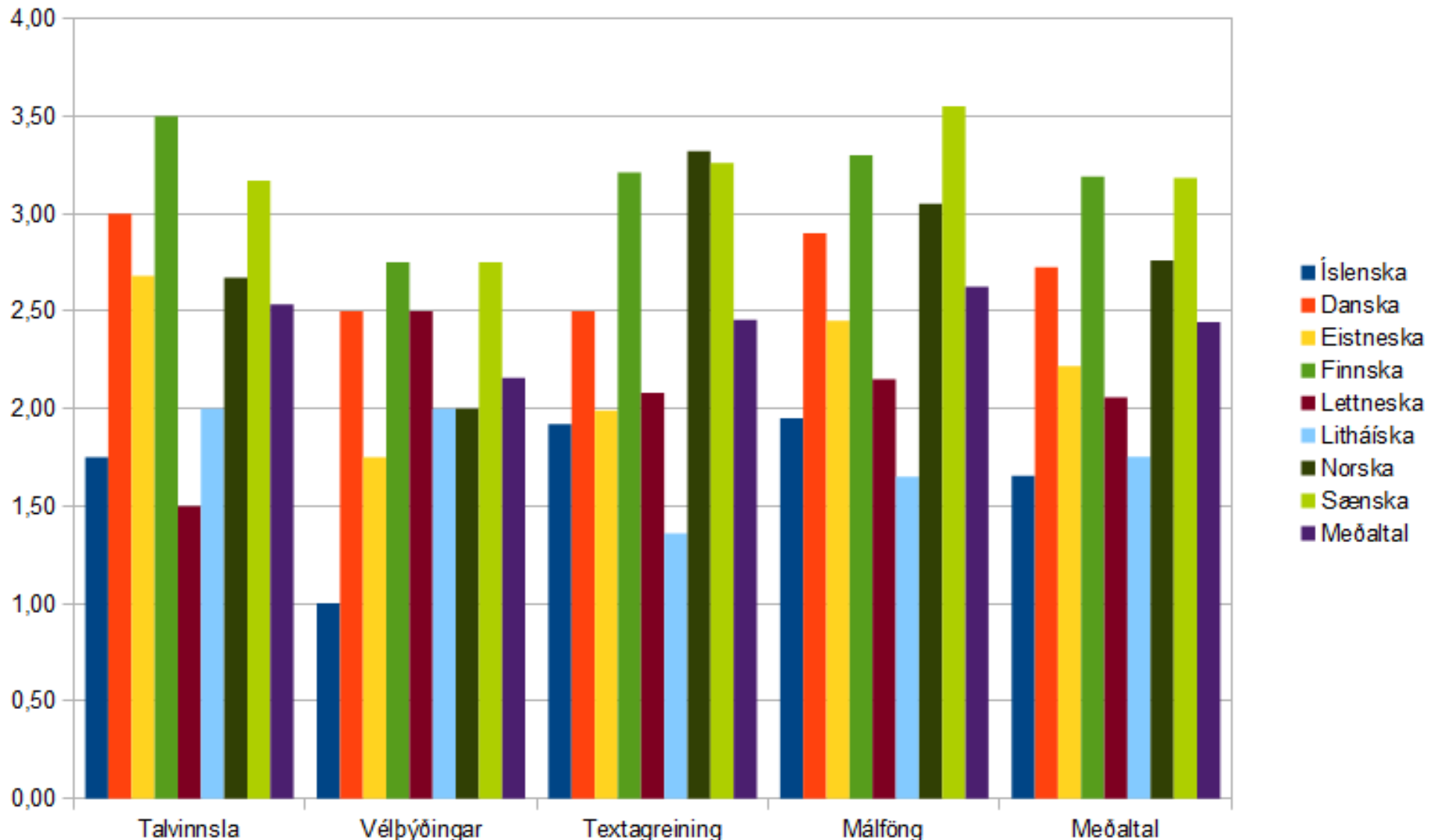

Lítill/enginn
stuðningur

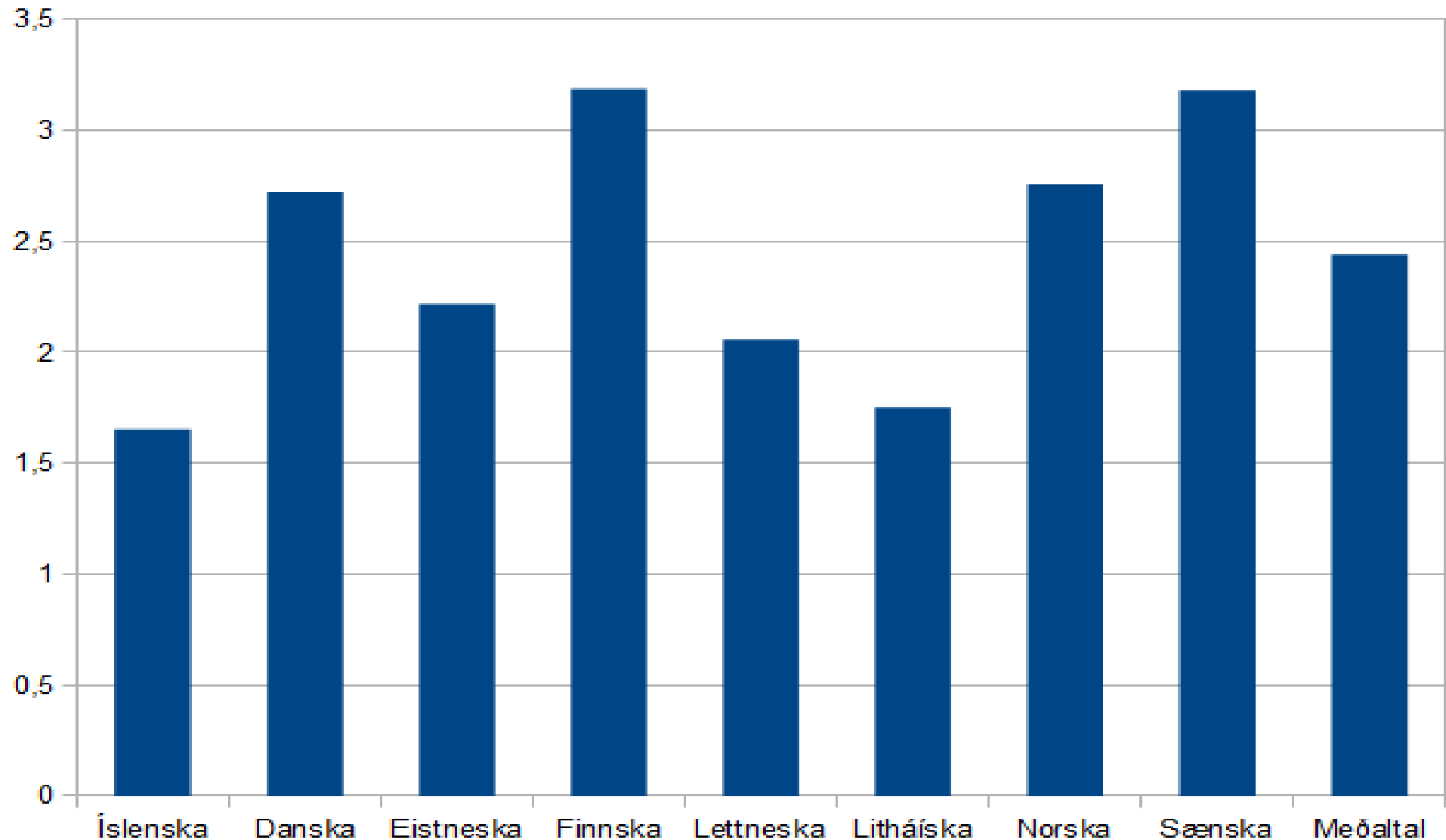
Írska
Íslenska
Lettneska
Litháíska
Maltneska

Staða META-NORD málanna

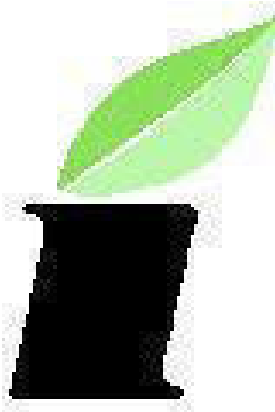

Heildarsamanburður

Niðurstöður

- Íslenska er ekki í bráðri hættu, þrátt fyrir yfirburði enskunnar í máltækni og tölvumálvísindum.
- Á hinn bóginn gæti staðan gerbreyst á svipstundu þegar ný kynslóð tækninnar fer fyrir alvöru að ráða við mannlegt mál á skilvirkan hátt.
- Eigi íslenska að vera lífvænleg þjóðtunga í þróuðum heimi verður hún að geta staðið undir kröfum upplýsingatækninnar.
- Fjárfesting í máltækni verður því að vera grunnþáttur í framkvæmd íslenskrar málstefnu.

Þökk fyrir
áheyrnina!

META NORD